

10097

1380 januari 20

A. "Claus Soldes advocatz i Malmo, Alberti Nicleson proconsulis, Hennekinus Åkeson, Jacobi Anderson, Laurentij Æghæ, Hemming Pætarsons, Olai Ondersons consulum utghifne wetnesskrifft^a det Petrus Nicleson consul och Efrard Blanckensten concivis, kyrckiovärder till sancti Päders kyrckia i Malmö, bortsålde een förnämde kyrckios bod liggandes i Malmö öster i staden som kyrckian hade kiöpt af Skipperlasse. Dat. dhen 20 Januarij 1380^b."

Regest – med marginalrubriken "Wetnesskrifft" – i Skånebrevsförteckningen, hs B 29, fol. 265r, nr 16, Sv. Riksarkivet.

B. "Claus Solde advocat i Malmö, Albertus proconsul, Hennekinus Åkeson, Jacob Anderson, Laurentius Æghæ, Hemming Pætтарson, Olaus Anderson consules, jtem Petrus Nickleson consul. Dat. dhen 20 Januarij 1380^c."

Regest – under rubriken "Atskillige kyrckiors breef" – i (förarbeten till) Skånebrevsförteckningen, hs E 102a, fol. 7r, nr 16, VHAA:s dep., Sv. Riksarkivet.

C. "Ähn borghmästare och rådhmäns i Malmoe bewijs eller wettnes skriff^d innehållandes dhett Pehr Nilsson borgmästare sålde åth Nilss Gunnarsson een bodh liggandes straxt hoos hans gård. Dat. 1380."

Regest – med marginalrubriken "Privat" – i (förarbeten till) Skånebrevsförteckningen, hs E 102a, fol. 62v, nr 239, VHAA:s dep., Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11572.

Tryckt: Rep. Dan. nr 3278 (efter A); Dipl. Dan. IV:2, nr 4.

Översättning: (till modern danska) Danmarks Riges Breve IV:2, nr 4.

Om Skånebrevsförteckningarna se I. Friedlaender i MRA 1958, s. 61 ff.

^awet nesskrifft utan avstavningsstecken vid radskifte. ^bÅrtalet skrivet i marginalen. ^cÅrtalet skrivet i marginalen. ^dÖver raden och här insignerat.

10098

1380 januari 22

Linköping

Johan Gregersson och Henneke Dume utfärdar öppet brev i närvaro av riddaren Vicke van Vitzen, drotsen i Sverige Bo Jonsson, Staffan Stangenberg, Peter Tomasson, Harald Bagge och underlagmannen i Östergötland Jon Upplänning. Johan Gregersson har på sin hustru Katarina Sunesdotters vägnar och Henneke Dume på sin hustru Ragnhild Sunesdotters vägnar nått en överenskommelse med ärlig man Heine van Vitzen och dennes hustru Sigrid Bengtsdotter angående alla de egendomar, både arv, köp och förvärv, som skulle delas efter framlidne Sune Håkansson och dennes barn (se not a), undantaget de egendomar som ligger i Österland (Finland), de egendomar som Heine har i pant, samt lösöre och ömsesidiga fordringar och skulder. Efter yttrande av de närvarande goda männen och med båda parter samtycke upplåter utfärdarna till Heine, hans hustru och deras arvingar 3 attungar jord i Merum (i Östra Ny socken) och halva Rippetorps kvarn (i Häradsammars socken), 1 attung jord i Åspedal (i Häradsammars socken), ½ attung jord i Olovstorp (i Östra Ny socken), 1 attung jord i Kuddby (socken), 2 attungar jord i Hasselö (i Östra Ny socken), 2 spanns avgäld i Vimarka (i Vårdsbergs socken) och 4 ½ attungar jord i Förlösa (i Förlösa socken) i (nuvarande Norra) Møre, 1½ attung jord i Melby (i Förlösa socken) och Karstorp (i Motorps, nu Oskars, socken) i (nuvarande Södra) Møre, som räntar 2 mark penningar, med alla tillagor på evig tid. Heine, hans hustru och deras arvingar får hädanefter fritt

disponera jorden utan hinder eller klander från utfärdarna, deras hustrur och arvingar eller någon annan på utfärdarnas vägnar.

Utfärdarna beseglar tillsammans med de vid uppgörelsen närvarande männen.

Orig. på perg. (26,7 x 17,0 cm, uppveck 2,2 cm; 22 rader), Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11620.

Tryckt: FMU nr 881.

Regest: RPB nr 1477.

Om Heine van Vitzen, dennes hustru Sigrig Bengtsdotter och hennes förste make riddaren och riksrådet Sune Håkansson (2 störtade sparrar) samt om Sigrigs och Sunes döttrar Katarina och Ragnhild, se H. Milton i Tidsbilder, Blekingeboken 94 (2016), s. 109 ff. Om Sune Håkansson se även SRM s. 76.

Om Johan Gregersson (Sandbroätten) se S. Rahmqvist i PHT 1978.

Om Henneke (Henrik) Dume, som var Bo Jonssons svåger och bland annat fogde på Viborg, se B. Hildebrand i SBL XI, s. 510; B. Fritz, Hus land och län 2 (1973), s. 98, 134 och 137; H. Gillingstam i Ale (1984:1), s. 26 f. Om namnet se SMP III, sp. 245–246.

Om Vicke (Ficke) van Vitzen se SRM s. 34.

Sigillanterna tillhörde kretsen kring Bo Jonsson i Östergötland, se DS nr 9454 med vidare hänvisningar.

Angående Karstorp, Förlösa och Melby se DMS, Småland 4:1, s. 109, 202 och 205.

Jämför motbrevet (DS nr 10099), vars innehåll bevarats i en eftermedeltida notis.

Alla the mæn thætta breff see ælla hœra / helsom wi Jon Greghirsson oc Hæneka Dwme / æwerdhelika *mædh* Gudhi / Kænnomps wi opinbarlika *mædh* thæsso waro nærwarando opno brefwe · swa fore them æptir koma · som fore them nw æra / at wi jnnan nærwarw ærlikra manna herra Vikka van Witzen riddara, Bo Jonssons drotzta jnnan Swerike · Staffan Stangenbergx / Pæthar Thomassons · Haraldz Bagga, Jon Vplæningx vndirlaghman jnnan Østirgødzlande / hafwm een ganzkan ænda gangit / swasom iac Jon Greghirsson a minne husfrw wæghna Katerine oc iak Hæneka Dwme a minne husfrw wæghna Ragnilde · Sona døttrom · *mædh* ærlikom manne Heyna van Witzen oc hans husfrw Sighride Benedictz dottir vm alt thet godz · ærfd / køpogodz oc afling / som os mellom for · oc j delo stodh / æptir Sona Haquonsson oc^a hans barn · Gudh thera siæl hafwi / vndan takin the godz som j Østirlandom liggia oc the panta Heyna hafwir handa mellan · hafwor · oc løsœra oc alla sculd oc giæld · som os mællan fara oc os^b j mællan enghte ær vm ænt j swa mato som hær æptir sigx · at wi æptir thera forscripna godhra manna radhe oc sæghn · *mædh* wilia oc beradhno modhe oc mædh enne godho sæmyo oc kærlek them sama Heyno · hans husfrw Sighride oc thera arfwm · vp latit hafwm · thæssin godzin som hær æptir scrifwin standa · som ær først Mydhrwm oc halff Ripo qwærn fore thre attunga iordh · Æspingxdal fore een attung iordh, Olafthorp fore een halfwan attung iordh · Kittubodha fore een attung iordh · Hasledhe fore twa attunga iordh · Wimarka fore twa spen afgangiæld oc halff fæmpte attung iordh · j Møre / j Førløso oc j Mædalby fore halfwan annan attung jordh · oc Karsthorp ther sama stadz · som affga twa markir pæninga · mædh hws jordh akir oc ængiom · skoghom oc fiskewatnom · qwernom oc qwærnastadhø, tomtom oc tomtastadhø · thorpom oc thorpastadhø · mædh allom androm tillaghø · jnnan wato oc thorro · næmpdo oc onæmpdo engo vndan takno · hwat nampne thet hælzt næmpnas kan · som thæssom godzom aff aldír tillighat hafwir oc nw tilhœra kan til ewerdhelike ægho · swa at han · hans husfrw oc thera arfwa · magho thessin godzin styra oc radha · wænda oc sælia · skipta oc gifwa oc allaledhis skipa som them

nyttast oc bezt synis ohindrat oc oqwalt / aff os warom husfrwm oc warom arfwm oc aff hwarior manne a wara wæghna · widhir sannind oc godha tro / vtan alt arght / Til hwilkins breffs mere wisso oc bewaring hafwm wi war incighle hær fore hænght / oc til witnisbyrd hafwm wi betz thæssa forscripna ærlikra manna jncighle fore thætta breff som owir waro thæsee^c dægthingan^d. Datum Lyncopie anno Domini M^occc^olxxx^o, dominica proxima ante Conuersionem sancti Pauli jn testimonium premissorum.

På baksidan: Jth breff lyder pa Ripe qwærn och Æspings dall

Sigill: nr 1–5 och 7–8 skåror i uppvecket; nr 6 endast sigillremsa. Med brevet förvaras ett sigill på en lös sigillremsa: runt av ofärgat vax, diameter 2,4 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 234): [Sigill]lvm + [...].

Text på sigillremsa nr 6: Pe[ter] Thomasson; på den lösa sigillremsan: [Stange]nbergh.

^a Över raden soni. Tillägget torde referera till Sune Håkanssons son, vilken i brev 1383 3/8 (SDHK nr 12460) tillsammans med sin far uppges ligga begravnen i koret till Åbo domkyrka. ^b Över raden. ^c Så ms. Möjligen ett skrivfel som hänger samman med det följande; jfr not d. ^d Delvis på rasur och med överflödigt förkortningstecken över bokstaven t.

10099

1380 (januari 22)

”Heine van Wittzen kãnes att efter ty erlige män och welborn[e] Boo Jonsson drotzett i Sverige, Pether Tomason, Harall Bagge, Jon Vplennigh och Staffan Stangenbergh hafua skiltt ^aJoon Gregerson^a, hans husfru Katharina och Hennika Dwma och hans hussfrw Ragnilde sina dötrom och mic och mina hwssfrw Sigrilde Benedictzdotter om arfuegodz efter Sona Håkonson. Anno etc. 1380. Petar Tomeson förer 3 roser Harald Bagge .

Notis i Genealogica 41, fol. 36 ½r, Sv. Riksarkivet.

SDHK nr 11621.

Se motbrev 1380 22/1 (DS nr 10098) med kommentarer.

Dateringen supplerad efter motbrevet.

Harald Bagges vapen (tre liljor) avbildat i H. Rosman, Bjärka-Säby och dess ägare I (1923), s. 92.

^{a-a} I marginalen och här insignerat.

10100

1380 januari 23

Linköping

Bo Jonsson, drots i Sverige, tillskriver Askeby klostres underställda landbor. Det har kommit till hans kännedom att de varit ovilliga att lyda (tidigare förmaningar) och försummat sina skyldigheter gentemot klostret och kvinnorna där. När klostret nu råkat ut för en sådan olycka behövs deras hjälp i högre grad än innan skadan skedde. Bo Jonsson vet att biskop Nils (Hermansson) har utfärdat brev om att landborna ska tillrättavisas genom kyrklig rättskipning, men så har inte skett. Han befäller därför landborna att göra det de är förpliktiga till i fråga om (klostrets) byggnader. I annat fall kommer han att bidra till denna sak genom att se